

думата на професор Мюро — известен популярен на Балканите. Сякаш него гори бившият американски посланик в Цариград г. Абрахам И. Екус, за сега висш съдия в апелативен съд, който от минала олимпийска трибана да каже одобрителни слова за пострадали Българи. Сякаш него гори господи Панаретов, български министър във Вашингтон, който съ една страна изуча риб, обрисва българската литература от колелби, въ които се учене асатиригът, до асиция на университет, който всъщност гласа сто-тин учени мадежи. Г-н Панаретов прочете статистика за разходити по образованието въ балканските държави, отъ която стана ясно, че Българи държи първенство. Сказката на г-н Панаретова бѣ отпичана и доста съхляпана и затова той се радостен съ продължителни ракоплатскиани.

„Сякаш него говориха г-нъ Адолф Луисонъ — известен банкер и финансьор въ Ню-Йорк — и г-н Франсис Д. Галатин, бивш дипломатически прѣставител въ Вашингтон, а за сега управител на парковѣтѣ.

„Много дами, които присъствуваха показваха жив интересъ създатъ и всички почти оставаха съ примѣри печатания за Българи.

„Вечерта и наредбата бѣ разкошна, всички оставаха доволни.

„Въ края на банкетъ прѣдседателъ г-н С. Тондориковъ прочете няколко Вазови спихоторения — прѣведени на английски много сплюучиво, съ които гоститѣ можаха да чуятъ нѣщо изъ Вазовата поезия.

„На то банкетъ присъствуваха доста българи и нѣколко български дами. Банкетътъ завърши въ 12 часа прѣзъ ноцта и гоститѣ се разотидоха прѣдволни отъ срѣщата.

„По случай тога банкетъ на другата сутрина почти всички ню-йоркски вѣстници писаха, като дадоха нахкосо съдѣланиа за причинитѣ на банкетъ, за юбиляра, и имената на почти всички поглавни американци, които присъствуваха“.

„Нар. гласъ“ (Америка), бр. 258, 1 ноември, стр. 1.

Рѣчи.

Прѣзъ време на тържествата въ София и Пловдив се държахъ много рѣчи, които дори въ сѣксьен видъ не можеть помѣсти въ списанието. Ще се задоволимъ само съ нѣкои, а другитѣ само ще споменемъ. Държанъ сѣ слѣдитѣ рѣчи: 1. *Отъ министра на Народното Просвѣщение г-нъ Ст. Омарчевски въ Народния Театъръ на 24 Октомври 1923 год.* 2. *Отъ министъръ на Железницитѣ, Почтатъ и Телеграфитѣ г-нъ Адолфъ Апанасовъ въ Народния Театъръ на 24. X. 3. Отъ прѣдседателя на организационния комитетъ г. Др. Ив. Геретовъ въ Народния Театъръ. 4. Отъ г. проф. Др. В. Цоневъ въ Народния Театъръ. 5. Отъ ученицката отъ I Софийската дѣтска гимназия Шенцова Люба въ Народния Театъръ. 6. Отговоръ на юбиляра г. Ив. Вазовъ въ Народния Театъръ и много други, държани въ „Юнионъ-Паласъ“ и Пловдив.*

СОФИЯ

Негово Величество Царятъ посѣщава дома на юбиляра.

Рѣчь

прознесена на 24 октомври 1923 г. въ Народния Театъръ отъ министъра на Народното Просвѣщение г. Стявъ Омарчевски.

Ваше Величество, Многоуважаеми и склани г. Иванъ Вазовъ, Уважаеми господа,

Отплатъ има на сѣта български народъ и българска държава, това е първи случай да се чествуватъ полониникована бабичина кинокована дѣятелност на българинъ. Днешниятъ денъ е най-големиятъ празникъ на българската национална мисль, конкретизирана, възлѣтена въ художественно произведение на български езикъ, шито най-големъ и многоностраненъ прѣставителъ е Иванъ Вазовъ.

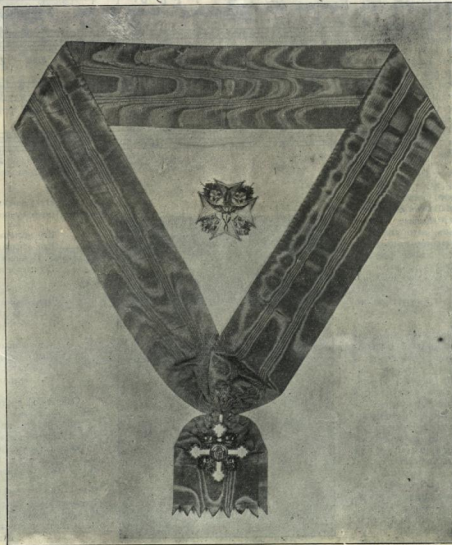
Народъ — това е сложенъ и хармонично развитъ организъмъ. Той е живо тѣло, което има множество органи, изпълняващи най-разнообразни служби, които цѣлятъ неговото поддържане и усилване. И както единъ неспособенъ човѣкъ не понася заключениетъ въ себе органи и слухобѣтъ, които тѣ изпълняватъ; както той, поради неспособността си, може да води таквъ животъ, който похабва нѣкои отъ тия органи и довежда така до катастрофа цѣлия организъмъ — тѣмо така постаплатъ и недостатъчно просвѣтителитѣ народи сирѣмо себе си. Таква народи често нито подозиратъ, че дѣлятъ своя животъ въ историята на нѣколко висши органи, заключени въ тѣло.

Тѣ въ скорностъ нѣматъ идея за спасителната служба на дата най-важни типа свои членове: на хората на кабинетния трудъ и на хората на организационната работа. А тѣя есно е за всѣки просвѣтителъ човѣкъ, че историята на единъ народъ е немисляема безъ тѣхъ! Значито вториятъ видъ прѣзвѣдени, обезпечаватъ единъ добъръ общественъ и държавенъ редъ, създаватъ необходимитѣ условия за дѣлото на първия видъ — сир. на ония, които прѣдставятъ най-склнитѣ особености на народа — особености, шо чрѣзъ спокоенъ кабинетенъ трудъ тѣ прѣвършатъ въ произведение на изкуствата и на национална наука, съ други думи, създаватъ цѣлности, които единствено могатъ да оправдатъ съществуването на отпѣдна единна народъ. Дѣлото на тогъ видъ дѣятелни е неопомоно безъ дѣлото на другия.

Между най-важитѣ органи на единъ народъ първо мѣсто заема, безъ съмнѣние, оня поетъ, който най-пълно събира въ себе си рѣднитѣ качества на тоя народъ. Той е безпощадниятъ апаратъ, съ който се измерва най-големата глѣбина на мисль и най-големата висота на чувство, до които е достигнало дѣлното общество. При тѣхъ, срѣдствата, съ които творит поетитъ — производитъ езикъ, създадегъ чрѣзъ колективното творчество на безбройни членове на тоя народъ, живили прѣзъ дѣлтъ редъ нѣкои — го поставятъ въ центъра на непотворимитѣ особености на народа му, правятъ го въ най-българоидната мисль на думата националенъ много повече, отколкото сѣ хората на другитѣ изкуства, които бораватъ съ едни, може да се каже, интернационални срѣстата.

И тѣмо за това, когато културнитѣ ситѣ сирѣ оми на нѣкои народи не вѣдѣтестъ оне народъ, за да го приеме въ кръга на напреднитѣ народи, той не гледа нито на неговитѣ физически прѣдимства, нито на неговитѣ богатства, нито на хубавостта му (дори когато я използва за свои цѣли), а поглъща рѣднитѣ му непотворни духовни качества, отразени прѣди всичко въ словесното му изкуство. Така понекога само елюидъ голѣми имена на поети сѣ успѣвали да направятъ единъ народъ повече познать и повече цѣненъ за културния сѣвъ, отколкото могатъ да сторять това най-поглоднитѣ походи. Кой се интересува, да речемъ, отъ мѣтавна Норвегия, до вѣра подъ културното онекуство на малката Дания, прѣли Ибсенъ и Бьорнсонъ да прѣдставятъ духовитѣ можѣщество на тѣя страна въ своитѣ произведения, пронаказали дори въ тѣя надъ оставани народи, като нашия?

Тѣмо за това сега, когато намъ българитѣ прѣдстои именно съ ку-

Орденътъ Св. Кирилъ и Методи.

